

M. Assumpció Vilà i Planas

DECISIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A L'ACTUACIÓ D'OFICI EMMARCADA EN EL PROGRAMA DE VISITES ALS BARRIS CORRESPONENT AL BESÒS

Justificació de l'actuació

La síndica de greuges de Barcelona desenvolupa el Programa de visites als barris de la ciutat de Barcelona amb la finalitat de conèixer de primera mà la realitat dels barris en allò que afecta l'ocupació i el manteniment de l'espai públic, els equipaments públics, el trànsit i l'accessibilitat, per tal de contextualitzar així les queixes rebudes que tenen a veure amb l'estat i l'ús de l'espai públic i que afecten directament la qualitat de vida dels seus i les seves habitants.

La missió encomanada pel Consell Municipal a la síndica de greuges de Barcelona és la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels veïns i veïnes de la ciutat i, per extensió, que l'actuació municipal s'ajusti a les normes de bon govern comunament acceptades. Amb aquesta finalitat, la síndica de greuges pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal, especialment pel que fa als continguts de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El conjunt de la ciutat i els diferents barris que la formen són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on en gran mesura es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir la qualitat de l'espai públic de manera que es faciliti l'equilibri, l'harmonia i la cohesió del conjunt social.

En el marc del Programa de visites als barris, la síndica ja va informar la Regidoria del Districte de Sant Martí de les visites realitzades durant l'any 2014, al Parc i la Llacuna, el 2016 a la Verneda i la Pau, Vila Olímpica i Poblenou, el 2018 a Sant Martí de Provençals, i l'any 2019 a la Verneda, Diagonal Mar i Front Marítim, Clot i Camp de l'Arpa. També s'havia comunicat la visita al barri del Besòs-Maresme, l'any 2015, però en aquella ocasió es va realitzar sobre una part de la rambla Prim i la zona del carrer Maresme (entre els carrers Llull i Cristòbal de Moura), mentre que actualment s'ha realitzat a la zona del barri compresa entre la rambla Prim i el carrer Sant Ramon de Penyafort.

Per preparar i fer aquestes visites ens hem posat en contacte amb entitats del barri i especialment amb les respectives associacions de veïns i veïnes. En aquesta ocasió s'han tingut en compte les característiques del Besòs, nascut entre les dècades dels anys cinquanta i seixanta del segle passat, amb la voluntat de donar resposta a la urgent necessitat d'habitatge existent. El barri, situat en l'extrem de la ciutat en els límits amb el municipi de Sant Adrià de Besòs, comptava l'any 2019 amb una població de 24.660 habitants, i actualment està pendent d'importantes transformacions a l'entorn

del Fòrum, alhora que disposa del Pla de barris del Besòs i Maresme com a eina que ha d'incidir en aspectes econòmics i laborals, urbanístics i d'equipaments, alhora que incorpora diferents projectes adreçats a les millores de les condicions de vida de les persones i la comunitat, i a la dinamització d'aquesta.

Relat de la visita

La visita de la síndica de greuges al barri del Besòs es realitza el dia 30 de setembre de 2020 al matí. El punt de trobada és la seu de l'Associació de Veïns i Veïnes del Barri El Besòs (AV), a la rambla Prim, 64-70. La visita s'inicia amb una reunió al local de l'entitat i posteriorment es realitza un recorregut pel barri, en el qual es mostren les qüestions exposades.

Des de l'AV es manifesta que són representants de la tradició històrica de la lluita de les entitats veïnals a Barcelona, i que van ser la primera associació de veïns de la ciutat, constituïda l'any 1960 i registrada l'any 1962.

Exposen que centren una bona part dels seus esforços en el problema d'**aluminosi** que afecta nombrosos edificis del barri. L'any 2003 van fer una relació de les comunitats afectades i se'n van comptabilitzar 67. Expliquen que fins al 2011 se'n varen reparar 24 i que també es van fer edificis nous perquè alguns eren de difícil rehabilitació, però que després es van acabar els ajuts per a la rehabilitació de finques. Més tard, l'any 2015, l'AV i la FAVB (Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona) van mantenir una reunió amb el Consorci de l'Habitatge de Barcelona, en què se'ls va informar que hi havia una quantitat econòmica reservada per a la rehabilitació d'edificis al Besòs, però manifesten que aquesta no s'ha fet efectiva. Actualment, però, es treballa per fer possible una diagnosi dels edificis afectats que permeti determinar quina és la prioritat en les actuacions que es puguin dur a terme.

Un altre problema que afecta el barri, on molts veïns i veïnes estant envellint, és la **manca d'ascensor en molts edificis**, que han calculat en 136 edificis, molts d'ells de 5 plantes. Per aquest motiu, moltes famílies han deixat el barri. Algunes comunitats ja han posat ascensor però d'altres hi estant treballant i observen que els terminis de l'Administració alenteixen els processos.

Mostren la seva preocupació per les **ocupacions d'habitatges**, especialment pel deteriorament que comporta en els edificis i per les amenaces que reben els veïns i veïnes per part dels ocupants. Expliquen que traslladen aquestes informacions a la Guàrdia Urbana i als Mossos d'Esquadra, amb la relació de pisos ocupats, vehicles abandonats, plantacions de marihuana i punts de venda d'articles robats. En aquesta línia, han proposat que s'ubiqui una unitat territorial de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) al barri i, si això no pot ser, que s'incrementi la presència policial. Aquest augment de la GUB s'està fent efectiu, però consideren que no intervenen en determinats aspectes pels quals caldria sancionar, com els vehicles mal estacionats o concentracions de més de 200 persones durant l'estat d'alarma, per a celebracions religioses.

Quant a l'**enllumenat públic**, creuen que és insuficient, fet que es veu agreujat per la manca de poda dels arbres, cosa que encara enfosqueixen més l'espai públic. Pensen

M. Assumpció Vilà i Planas

que posant bombetes més potents i amb un bon manteniment, tant de l'enllumenat com de l'arbrat, es podria resoldre el problema.

Una qüestió que també els preocupa és l'**incivisme** d'alguns eines i veïnes, fins al punt que alguns llencen les escombraries al carrer, a la porta de l'edifici on viuen, fet que, entre altres conseqüències, comporta un increment de rates. Destaquen, en aquest punt, que els equips de neteja passen sovint i realitzen bé la seva feina.

Per tal de millorar la situació van sol·licitar agents cívics, demanda que va ser atesa i van començar a treballar al barri, però no s'atrevien a incidir en els comportaments d'alguns veïns i veïnes del barri. Darrerament els han informat que començaran a actuar 2 agents cívics i 2 agents civicoambientals.

Sobre la tasca dels agents cívics, expliquen que aquests fan informes sobre la seva activitat, però els representants veïnals plantegen dubtes sobre com es gestionen els resultats d'aquests informes i com es tradueixen en noves accions de millora del barri.

També afegeixen que, per baralles entre bandes, es cremen contenidors, que sempre es reposen amb agilitat, i es trenquen vidres de cotxes propers.

Manifesten la seva preocupació pels **desnonaments** al barri, on tenen molta incidència. No obstant això, també destaquen que de 6 desnonaments dels quals han tingut constància en els dos darrers mesos, 5 han aconseguit un habitatge de lloguer social i 1 no, per les condicions que proposava.

En l'àmbit d'**atenció a les persones**, exposen que des del Centre de Serveis Socials es realitza una bona tasca i compten amb bons professionals, però que amb les mesures actuals per la pandèmia, esdevé impossible concertar una cita, atès que no es pot anar directament al centre i cal concertar-les telefònicament, però la centraleta està permanentment col·lapsada. Aquest fet s'agreuja quan algú té una urgència social i no disposa de cap mecanisme per establir-hi contacte.

Pel que fa als equipaments, són necessàries residències públiques que permetin a la gent gran del barri quedar-se al territori on han viscut i on tenen les relacions familiars i socials. També seria necessari un centre de dia i un centre de rehabilitació. En l'àmbit de la infància, és necessària una escola bressol municipal, ja que no n'hi ha cap en tot el barri.

En relació amb la **salut**, diuen que és necessari un altre centre d'atenció primària (CAP) o com a mínim ampliar l'actual, atès que està desbordat (ja ho estava abans de la pandèmia). Es mostren especialment preocupats per les dificultats que té el servei de pediatria.

En matèria de **transport públic**, exposen la seva satisfacció per la connexió que tenen amb la xarxa de metro. Però pel que fa als busos, han tingut problemes amb la implementació de la nova xarxa, atès que estava previst suprimir el 36 que connectava amb l'Hospital del Mar sense necessitat de transbordaments. Després

d'una campanya amb recollida de signatures, van aconseguir l'objectiu de mantenir el servei, que ara està donant el bus 136. Aquest, però, ha disminuït considerablement la seva freqüència respecte de l'anterior, fet que caldria corregir.

Com a aspectes positius es destaquen:

- La proximitat i l'escolta del Districte de Sant Martí.
- La freqüència i qualitat dels serveis de neteja, malgrat que el barri segueix brut per l'incivisme d'alguns veïns i veïnes.
- La bona tasca realitzada des del Centre de Serveis Socials (CSS).

Consideració final

Un cop feta la vista, tenint en compte els aspectes observats i els comentaris realitzats per l'Associació de Veïns i Veïnes del barri del Besòs, la síndica destaca com a aspectes a millorar per part del Districte de Sant Martí, els següents:

- Promoure, conjuntament amb els serveis corresponents, la millora de les condicions dels habitatges al barri afectats per problemes d'aluminosi i manca d'ascensors.
- Revisar l'enllumenat de la zona i aplicar, si escau, les mesures correctores necessàries.
- Mediar amb l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) a l'efecte que es pugui garantir un accés telefònic àgil amb el CSS Besós.
- Dimensionar la necessitat de nous equipaments al barri i impulsar aquells que siguin necessaris, mantenint un flux d'informació permanent amb el veïnat a aquest efecte.

D'aquestes consideracions s'informarà la Regidoria del Districte de Sant Martí, per tal que siguin tingudes en consideració a l'hora de definir l'acció de govern i millorar la situació del barri en els aspectes comentats. Aquest fet serà posat en coneixement de l'entitat veïnal que ha acompanyat la síndica en la visita.

De la present actuació d'ofici es donarà compte al Consell Plenari en l'informe anual complementari.

Barcelona, 5 de novembre de 2020